

Ο ΜΕΓΑΣ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΕΙΤΑΝ παραμονή τοῦ Κουρμπάν-Μπαίραμιού. Στὰ σουλτανικά ἀνάκτορα τοῦ Τόπ-Καπού γέγον-
ταν μεγάλες προετοιμασίες γιὰ τὴν μεγάλη ἐπίσημη
ἡμέρα τοῦ Ἰσλαμισμού, ποῦ θὰ ξημέρωνε. Τέσσερες
χιλιάδες κριάρια, ἓνα κι' ἓνα, φερμένα ἀπὸ τὰ βάθρα
τῆς Βουλγαριᾶς, τῆς Σερβίας καὶ τῆς Ἀρβανιτιᾶς ἐπίτηδες γιὰ
ἐκείνη τὴν ἡμέρα, εἶταν μαντρωμένα στὸ Σεράϊ-Μπουρνού, καὶ
πρωτ'-πρωτ' θὰ περνοῦσαν ὅλα ἀπὸ τὸ λεπίδι γιὰ νὰ γιορτάσῃ ἡ
σουλτανικὴ Αὐλὴ κι' ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Γενιτσάρων καὶ τοῦ
στόλου. Οἱ καλύτεροι τραγουδιστᾶδες καὶ μουσικοὶ τῆς Τουρκίας,
τῆς Περσίας καὶ τῆς Ἀραπιάς, τρόφιμοι τῆς Αὐλῆς τοῦ Μεγάλου
Κυρίου¹, τοῦ Κυριάρχου τῶν δύο Ἠπείρων καὶ τῶν δύο Θαλασ-
σῶν² ἐγλύκαιναν μὲ τὴν φωνή τους καὶ μὲ τοὺς ἤχους τῶν ὀργά-
νων τους τὸν περίβολο τῶν ἀνακτόρων.

Ὁ Σουλτάν Σελίμης, μεθυσμένος ἀπὸ τὴν ἄπειρη δύναμη, ποῦ
τοῦ ἔδινε τὸ ἐνδοξο στέμμα τοῦ Ὁσμάν, νέος ὥραιος, κάτοχος
ἀπείρων θησαυρῶν καὶ ἄντρας τῶν ὥραιότερων γυναικῶν τῆς Κιρ-
κασίας καὶ τῆς Γεωργίας, ποιητῆς³, πολυδοξασμένος νικητῆς βα-
σιλέων καὶ κατακτητῆς χωρῶν ἀπεράντων, ἀλλὰ καὶ ἄκαμπτος
καὶ σκληρὸς σὰν σίδερο, γι' αὐτὸ καὶ λέγονταν «γιαβούζ», κάθον-
ταν σὲ χρυσοῦφαντο κόκκινο ντιβάνι, ἀκουμπισμένος σὲ μεταξένια
καὶ μαργαριτοστολισμένα προσκέφαλα. Δώδεκα ἄγριοι σωματοφύ-

1. Τίτλος Grand Seigneur, ποῦ τοῦ εἶχαν δώσει οἱ βασιλεῖδες τῆς
Εὐρώπης ὅλης, ἐνῶ οἱ Ἀρματωλοὶ καὶ Κλέφτες τὸν πολεμοῦσαν.

2. Ἕνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ἀσιατικούς τίτλους τοῦ Σουλτάνου «Μπερέϊν
βέ μπαχεϊν».

3. Πολλὰ ὅμορφα λυρικά τραγούδια θεωροῦνται ὡς ἔργα αὐτοῦ τοῦ
Σουλτάνου.

λακες — δῆμιοι στέκονταν δίπλα του μὲ τὰ σπαθιά γυμνά στὰ χέρια τους, ἔξη ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά κι' ἔξη ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἑτοιμοὶ νὰ λειανίσουν ὅποιον στὸ παραμικρὸ νεῦμα τοῦ τρομεροῦ Κυρίου τους. Ἐξη ὑπέρψηλοι Ἀράπηδες τῆς Νούμη, εὐνοῦχοι, μαῦροι σὰν τὴν πίσσα μὲ χεῖλια χοντρά σὰν παπούτσια καὶ γυριστὰ πρὸς τὰ ἔξω, μὲ ρουθούνια πλατυὰ, μὲ δόντια ἄσπρα σὰν τὸ μαργαριτάρι καὶ μάτια μεγάλα κι' ἄγρια σὰν θηριοῦ, βρίσκονταν γονατισμένοι δίπλα στὴν θύρα τῆς αἰθούσης, οἱ τρεῖς ἀπὸ τὸν ἕνα θυροστάτη κι' οἱ ἄλλοι τρεῖς ἀπὸ τὸν ἄλλο, ντυμένοι κάτασπρα ἀντεριά μεταξένια καὶ χρυσοκεντημένα. Δέκα πέντε-εἴκοσι παιδιὰ ἀπὸ τὰ ὠραιότερα τῆς Ἀσίας, ἀμούστακα καὶ χρυσοστολισμένα, μπαϊνόβγαϊναν πρόθυμα καὶ χαρούμενα κι' ὑπηρετοῦσαν τὸν Μεγάλον Ἀφέντη τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσης κι' ἄλλα ἑκαίγαν πολῦτιμα ἀρώματα τῆς Ἀραβίας, ἄλλα ξεφτυλοῦσαν τοὺς δλόχρυσους καὶ πολύφωτους λύχνους καὶ πολυελαίους, ἄλλα στέκονταν μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, κι' ἄλλα τὸν κερνοῦσαν τὰ πλεῖο μοσκόδολα σερμπέτια τοῦ κόσμου· κι' ἀντίκρυ του τρεῖς ἀρχιτραγουδιστᾶδες, ἀπὸ τοὺς πλεῖο καλῦτερος τῆς Αὐλῆς του τραγουδοῦσαν μὲ τὴν ἀράδα ὁ ἕνας τούρκικα, ὁ ἄλλος πέрсικα κι' ὁ ἄλλος ἀράπικα, τὰ καλύτερα τραγούδια τῆς Τουρκιάς, τῆς Περσίας καὶ τῆς Ἀραπιάς.

Ἐξαφνα μπῆκε στὴν σουλτανικὴ αἶθουσα ἕνας παλιὸς ἀρχιτραγουδιστῆς τοῦ Σουλτάνου, ποῦ τοῦ εἶχαν πάρει τὰ γεράματα τὴν ἀγγελικὴν του φωνή, ἔρριξε ἕνα φοβερὸ βλέμμα πρὸς τοὺς τρεῖς ἀρχιτραγουδιστᾶδες, βλέμμα γεμᾶτο ἐκδίκησης, γιὰ τὴν ὑψηλὴν θέσιν, ποῦ τοῦ εἶχαν πάρει, κι' ὕστερα γονάτισε κι' ἔσκυψε τὸ κεφάλι κάτω, περιμένοντας νὰ λάβῃ τὴν ἄδεια νὰ μιλήσῃ στὸν τρομερὸν Σουλτάν-Γιαβούζ.

— Μίλα! τοῦ εἶπε αὐστηρά, ἀλλὰ καὶ μὲ πατρικὸν τόνο ὁ Σουλτάνος. Οἱ τραγουδιστᾶδες σῶπασαν καὶ κάθε κίνηση σταμάτησε.

— Μεγάλε Πατισιάχ! (Εἶπε ὁ παλιὸς ἀρχιτραγουδιστῆς μὲ τὰ μάτια καρφωμένα καταγῆς, γιὰτὶ δὲν ἐπιτρέπονταν τότε σὲ κανένα νὰ κυτᾶξῃ κατάματα τὴν Σκιὰ τοῦ Προφήτη)¹. Οἱ τρεῖς καλῦτεροι τραγουδιστᾶδες σου, πῶχεις αὐτὴν τὴν στιγμή μπροστὰ σου, γιὰ νὰ σὲ διασκεδάζουν, εἶναι μποῦφοι, κουκκουδάγιες καὶ γκιώνηδες μπροστὰ σ' ἕναν γκιαούρη τραγουδιστή, ποῦ εἶναι πρωτοφάλης στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ τιποτένιου Πατριαρχείου τῶν Σκυλορρωμιῶν. Σήμερα γυρίζοντας ἀπὸ τὸ ἱερὸ τζαμί τοῦ Ἐγιοῦπ, ποῦ πῆγα νὰ προσκυνήσω, τὸν ἄκουσα νὰ τραγουδᾷ μέσα σ' ἕνα κρασοπουλεῖο στὸν Μπαλατᾶ καὶ λίγωσα ἀπὸ τὴν γλυκάδα τῆς φωνῆς του καὶ τῆς ἀρμονίας του. Κι' ἐγὼ ὁ ταπεινόςτατος δοῦλός σου, Πατισιάχ μου, ἂν εἶχα τὴν φωνή, ποῦ μὲ στόλιζε στὰ νειᾶτά μου, δὲν θὰ εἴμουν μπροστὰ του παρὰ ὅ,τι μπορεῖ νᾶναι ὁ κόσσυφας μπροστὰ στὸ ἀηδόνι. Λέγω ἀλήθεια!

Ὁ φοβερός Σουλτάνος, ποῦχε στὰ χέρια του, σὰν παιγνίδι, τὴν

1. Τίτλος ἀπὸ τοὺς πολλοὺς τοῦ Σουλτάνου.

ζωή, τὴν τιμὴ καὶ τὴν περιουσία ὅλων τῶν ὑπηκόων του, κι' ἔτρεμαν οἱ Πρεσβευτᾶδες τῆς Βενετίας μπροστά του, εἶπε:

— Νὰ φερθῇ μπροστά μου αὐτός ὁ γκιαούρης ζωντανός ἢ πεθαμμένος!

“Ὅλοι ἐκλιναν τὰ κεφάλια σ' ἐνδειξή σεβασμοῦ πρὸς τὴν σουλτανικὴ διαταγὴν, ποῦ εἶναι πάντα ἱερὴ καὶ σεβαστὴ (ἔμρ-οῦ-φιρμάν) κι' ἀμέσως ἀρμόδιος ἐκτελεστῆς ξεκίνησε γιὰ τὸ ἐλληνικὸ Πατριαρχεῖο μὲ σαράντα γενιτσάρους, γιὰ νὰ φέρῃ τὸν Πρωτοφάλη, τὸν πολυφημισμένο Νικόλαο.

Διαταγὴ σουλτανικὴ καὶ τὰ σκυλιὰ δεμένα...

* *

Δὲν εἶχε περάσει μιὰ ὥρα κι' ὁ Πρωτοφάλης Νικόλαος εἶταν μπροστά στὸν Σουλτᾶνο, περίφοδος καὶ τρεμάμενος καὶ μὴ γνωρίζοντας τῆς ὑψηλῆς τιμῆς ἢ τῆς φοβερᾶς καταδίκης, ποῦ τὸν εἶχε φέρεי ἐκεῖ.

“Ὁ Σουλτᾶνος πρόσταξε τὸν τούρκο ἀρχιτραγουδιστὴ νὰ τραγουδήσῃ, κι' ὁ τούρκος ἀρχιτραγουδιστῆς, περήφανος γιὰ τὴν τέχνη του τραγούδησε τὸ πλεῖο γλυκὸ τούρκικο τραγούδι του, μ' ὅλη τὴν δύναμη τῆς ψυχῆς του καὶ τῆς τέχνης του — κι' εἶταν ἀληθινὰ μεγάλος τεχνίτης.

“Ὅλοι κυττάχτηκαν συναμεταξύ τους, σωματοφύλακες, ὑπηρέτες, εὐνοῦχοι, κι' ὅσοι ἄλλοι βρίσκονταν στὸν διάδρομο τῆς θύρας τῆς σουλτανικῆς αἵθουσας κι' ἀποροῦσαν πῶς θὰ μπορούσε νὰ βρεθῇ ἄλλος τραγουδιστῆς στὸν κόσμο — καὶ μάλιστα γκιαούρης — νὰ τραγουδήσῃ καλύτερα ἀπ' αὐτόν, καὶ μόνος ὁ καταδότης παλιὸς ἀρχιτραγουδιστῆς περίμενε μὲ χαρὰ νὰ δώσῃ ὁ Σουλτᾶνος τὸ πρόσταγμα καὶ στὸν Πρωτοφάλη Νικόλαο.

Τελειώνοντας ὁ τούρκος ἀρχιτραγουδιστῆς τὸ τραγούδι του, ὁ Σουλτᾶνος πρόσταξε τὸν Πρωτοφάλη Νικόλαο νὰ τραγουδήσῃ κι' αὐτὸς τὸ ἴδιο τούρκικο τραγούδι.

Διαταγὴ σουλτανικὴ καὶ τὰ σκυλιὰ δεμένα...

“Ὁ Πρωτοφάλης Νικόλαος ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ τὸ ἴδιο τὸ τραγούδι. Ἀλλὰ πῶς τὸ τραγούδησε! Τί φωνή, τί ἁρμονία, τί γλύκα! “Ὁ Σουλτᾶνος μέθυσε ἀπὸ τὸ ἀγγελικὸ τραγούδι τοῦ Ἑλλήνα τραγουδιστῆ κι' ἀπάνω στὸν ἐνθουσιασμό του ἔκανε ἓνα νεῦμα πρὸς τὸν σιμώτερό του δῆμιο καὶ τὸ κεφάλι τοῦ τούρκου ἀρχιτραγουδιστῆ χωρίστηκε ἀπὸ τὸ κορμί του καὶ τὰ δύο μαζί — κεφάλι καὶ κορμί — πετάχτηκαν ἀπὸ τὸ παραθύρι τῆς σουλτανικῆς αἵθουσας μισοζώντανά ἀκόμα, ἔξω σὰν σκύδαλα!

“Ὅστερα ὁ Σουλτᾶνος πρόσταξε καὶ τὸν πέρση ἀρχιτραγουδιστὴ νὰ τραγουδήσῃ κι' αὐτός· κι' ὁ πέρσης ἀρχιτραγουδιστῆς, περήφανος γιὰ τὴν τέχνη του τραγούδησε τὸ πλεῖο γλυκὸ περσικὸ τραγούδι του μ' ὅλη τὴν δύναμη τῆς ψυχῆς του καὶ τῆς τέχνης του — κι' εἶταν ἀληθινὰ μεγάλος τεχνίτης.

“Ολοι κυττάχτηκαν πάλε συναμεταξύ τους, σωματοφύλακες, ύπηρέτες, ευνούχοι, κι' όσοι άλλοι βρίσκονταν στὸν διάδρομο τῆς θύρας τῆς σουλτανικῆς αἵθουσας, κι' ἀποροῦσαν πάλε πῶς θὰμποροῦσε νὰ βρεθῇ ἄλλος τραγουδιστὴς στὸν κόσμο, — καὶ μάλιστα γκιαούρης — νὰ τραγουδήσῃ καλύτερα ἀπ' αὐτὸν καὶ μόνος ὁ καταδότης παλιὸς ἀρχιτραγουδιστὴς περίμενε μετὰ χαρὰ νὰ δώσῃ ὁ Σουλτάνος τὸ πρόσταγμα καὶ στὸν Πρωτοφάλητῃ Νικόλαο.

Τελειώνοντας κι' ὁ πέρσης ἀρχιτραγουδιστὴς τὸ τραγούδι του, ὁ Σουλτάνος πρόσταξε καὶ τὸν Πρωτοφάλητῃ Νικόλαο νὰ τραγουδήσῃ κι' αὐτὸς τὸ ἴδιο πέρσικο τραγούδι.

Διαταγὴ σουλτανικὴ καὶ τὰ σκυλιὰ δεμένα.

Ὁ Πρωτοφάλητης Νικόλαος ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ τὸ ἴδιο πέρσικο τραγούδι. Ἀλλὰ πῶς τὸ τραγούδησε! Τί φωνή, τί ἁρμονία, τί γλύκα! Ὁ Σουλτάνος μέθυσε πάλε ἀπὸ τὸ ἀγγελικὸ τραγούδι τοῦ Ἑλλήνα τραγουδιστῆ κι' ἀπάνω στὸν ἐνθουσιασμό του ἔκανε ἓνα νεῦμα στὸν σιμώτερό του δῆμιο καὶ τὸ κεφάλι τοῦ πέρση ἀρχιτραγουδιστῆ χωρίστηκε ἀπὸ τὸ κορμί του, καὶ τὰ δυὸ μαζί πάλε — κεφάλι καὶ κορμί — πετάχτηκαν μισοζώντανα ἀκόμα, ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς σουλτανικῆς αἵθουσας ἔξω, σὰν σκύβαλα, καὶ πῆγαν νὰ βροῦν τὸν τοῦρκο ἀρχιτραγουδιστὴ.

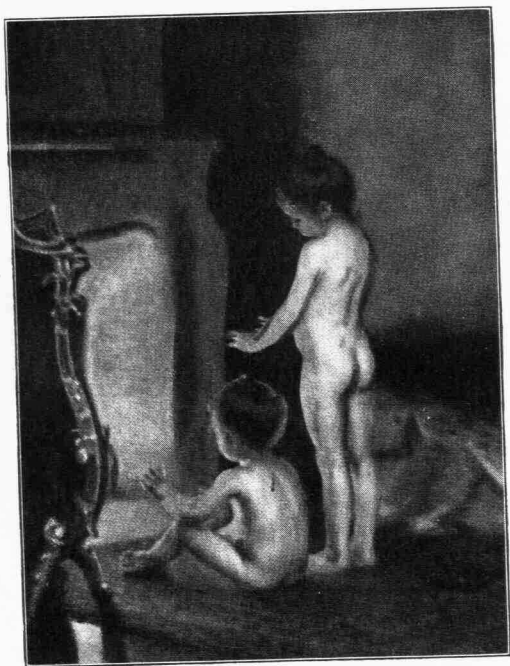
Τέλος ὁ Σουλτάνος πρόσταξε καὶ τὸν ἀράπη ἀρχιτραγουδιστὴ νὰ τραγουδήσῃ κι' αὐτὸς, κι' ὁ ἀράπης ἀρχιτραγουδιστὴς, περήφανος γιὰ τὴ τέχνη του, τραγούδησε τὸ πλεῖο γλυκὸ του, — κι' εἶταν κι' αὐτὸς ἀληθινὰ μεγάλος τεχνίτης. “Ολοι κυττάχτηκαν πάλε συναμεταξύ τους, σωματοφύλακες, ύπηρέτες, ευνούχοι, κι' ὅσοι βρίσκονταν στὸν διάδρομο τῆς σουλτανικῆς αἵθουσας κι' ἀποροῦσαν πάλε, πῶς θὰμποροῦσε νὰ βρεθῇ ἄλλος τραγουδιστὴς στὸν κόσμο — καὶ μάλιστα γκιαούρης — νὰ τραγουδήσῃ καλύτερα ἀπ' αὐτὸν καὶ μόνος ὁ καταδότης παλιὸς ἀρχιτραγουδιστὴς περίμενε μετὰ χαρὰ νὰ δώσῃ ὁ Σουλτάνος τὸ πρόσταγμα καὶ στὸν Πρωτοφάλητῃ Νικόλαο.

Τελειώνοντας κι' ὁ ἀράπης ἀρχιτραγουδιστὴς τὸ τραγούδι του, ὁ Σουλτάνος πρόσταξε καὶ τὸν Πρωτοφάλητῃ Νικόλαο νὰ τραγουδήσῃ τὸ ἴδιο ἀράπικο τραγούδι.

Ὁ Πρωτοφάλητης Νικόλαος ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ τὸ ἴδιο ἀράπικο τραγούδι. Ἀλλὰ πῶς τὸ τραγούδησε! Τί φωνή, τί ἁρμονία, τί γλύκα! Ὁ Σουλτάνος μέθυσε πάλε ἀπὸ τ' ἀγγελικὸ τραγούδι τοῦ Ἑλλήνα τραγουδιστῆ, κι' ἀπάνω στὸν ἐνθουσιασμό του ἔκανε ἓνα νεῦμα στὸν σιμώτερό του δῆμιο καὶ τὸ κεφάλι τοῦ ἀράπη τοῦ ἀρχιτραγουδιστῆ χωρίστηκε ἀπὸ τὸ κορμί του, καὶ τὰ δυὸ μαζί — κεφάλι καὶ κορμί — πετάχτηκαν, μισοζώντανα ἀκόμα, ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς σουλτανικῆς αἵθουσας ἔξω, σὰν σκύβαλα, καὶ πῆγαν νὰ βροῦν τοὺς ἄλλους δυὸ ἀρχιτραγουδιστάδες.

Σ' ἄλλο νεῦμα τοῦ Σουλτάνου, ὁ ἀρχιενδυματοφύλακας (ἐσπαπτζήμπαςης) ἔφερε ἓνα μεταξένιο καὶ χρυσοκεντημένο καφτάνι κι' ἔντυσε τὸν Πρωτοφάλητῃ Νικόλαο, τὸν νικητὴ τῶν τριῶν ἀρχι-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΤΕΧΝΗΝ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΛΟΥΤΡΟΝ
(Έργον τοῦ Peeli)

τραγουδιστάδων τοῦ σουλτανικοῦ σεραγιοῦ, κι' ἔτσι διωρίστηκε αὐτὸς ἀρχιτραγουδιστὴς μὲ ἀπόλυτη ἐξουσία σ' ὅλους τοὺς ἄλλους τραγουδιστὰδες καὶ μουσικοὺς ποῦ βρίσκονταν μέσα στὸ σεράγι.

Μῆνες ἀκέριους ὁ Πρωτοφάλτης Νικόλαος εἶταν τὸ καμάρι τοῦ Σουλτάν Σελίμ, ποῦ δὲν μπορούσε νὰ ζήσει, ἂν δὲν εἶχε μαζί του τὸν "Ἑλληνα τραγουδιστή. Τὸν ἔπαιρνε μαζί του κι' ὅταν ἀκόμα πήγαινε στοὺς πολέμους κι' ἔλειπε καιρὸν ἀπὸ τὴν Πόλη. "Ἀλλὰ τί τὰ θέλεις; ὁποῖος πολυζυγώνει στὴ φωτιά, καίγεται; κι' ὁποῖος δευλεύει Τοῦρκο, χάνεται.

* *

Μιά βραδυά, ποῦ διασκεδάζε ὁ Σουλτάνος σὰν ἐπίγειος θεὸς κι' εἶχε τὸν Πρωτοφάλη Νικόλαο, ποῦ τοῦ τραγουδοῦσε ἕναν θεσπέσιον ἁμανέ, ἦρθε ὁ Σιεχουλισλιάμης μὲ τὸν Μέγαν Βεζύρη νὰ τοῦ ὑποβάλουν κάποια σπουδαία ὑπόθεση τοῦ Κράτους. Ὁ Σιεχουλισλιάμης εἶταν νεοδιωρισμένος καὶ πρώτη φορὰ ἄκουε τὸν Πρωτοφάλη Νικόλαο νὰ τραγουδά, κι' ὅταν ἔμαθε πῶς δὲν εἶταν μουσουλμᾶνος, ἀλλὰ γκιαούρης "Ἑλλήνας, ξεφώνησε μὲ πόνο:

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ γένῃ μουσουλμᾶνος, γιατί εἶναι κρῖμα νὰ πάῃ ἡ ψυχὴ του χαμένη.

Καὶ πρότεινε στὸν Σουλτάνο τὴν ἐξωμοσία του.

Ὁ Σουλτάνος, ποῦ δὲν τὸ εἶχε σκεφτῇ καθόλου ὥς τὰ τότε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, τὸ ἤρε σωστὸ καὶ δίκιο καὶ προσκάλεσε μπροστά του τὸν "Ἑλληνα ἀρχιτραγουδιστὴ καὶ τοῦ εἶπε:

— Σ' ἀγαπῶ καὶ δὲν θέλω νὰ πάῃ ἡ ψυχὴ σου χαμένη. Θέλω νὰ γένῃς μουσουλμᾶνος.

Διαταγὴ σουλτανικὴ καὶ τὰ σκυλιὰ δεμένα.

Σὰν ἀστραπὴ ἔπεσε στὸ κεφάλι τοῦ δυστυχισμένου Πρωτοφάλη ἡ σουλτανικὴ ἀπαίτηση. "Ἄν ἀρνιῶνταν ν' ἀλλάξῃ τὴν πίστη του, τὸ πλεῖο βέβαιον ποῦ θὰ τὸν περίμενε εἶταν νὰ χωριστῇ τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὸ κορμί του, καὶ τὰ δυὸ μαζί — κεφάλι καὶ κορμί — νὰ πεταχτοῦν ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρον τῆς σουλτανικῆς αἰθούσας, σὰν σκύδαλα, καὶ νὰ πᾶν νὰ βροῦν τοὺς προκιτόχους τοῦ τραγουδιστὰδες: τὸν Τοῦρκο, τὸν Πέρση καὶ τὸν "Αράπη. ἂν παραδέχονταν ν' ἀλλαξοπιστήσῃ, τότε ἔχανε μιὰ γιὰ πάντα καὶ τὸ ἔθνος του καὶ τὴν ψυχὴ του. Σκέφτηκε γιὰ μιὰ στιγμή κι' ἀπάντησε στὸν Σουλτάνο:

— Μεγάλε μου Σουλτάνε! Κύριε τῆς ζωῆς μου καὶ τῶν ὑπαρχόντων μου! "Ἄν τὸ ἀπαιτεῖς ν' ἀλλάξω τὴν πίστη μου, δὲν μπορῶ ν' ἀντισταθῶ στὸ θέλημά σου τὸ παντοδύναμον. Σὲ ἱκετεύω ν' ἀκούσῃς κι' ἐμένα τοῦ μυρμηγκιοῦ σου μιὰ μικρὴ παρακάλια.

— Πέ, τοῦ εἶπε ὁ Σουλτάνος, τ' εἶναι ἡ παρακάλια σου.

— Νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃς νὰ ζήσω χριστιανὸς ὥς τὸ μέγα Πάσχα, κι' ἔπειτα κόψε με, ἂν δὲν θελήσω νὰ γείνω μουσουλμᾶνος.

— Δέχομαι τὴν παρακάλια σου.

Εἶπε ὁ Σουλτᾶνος κι' ἀπὸ τὰ τότε δέκα γενήτσαροι ἀκολουθοῦσαν παντοῦ τὸν Ἑλληνα τραγουδιστῇ, γιὰ νὰ μὴν φύγῃ εἴτε στεριᾶς, εἴτε τοῦ πελάγους.

* *

Τέλος πέρασε ὁ καιρὸς κι' ἦρθε τὸ μέγα Πάσχα. Ὁ Πρωτοφάλης Νικόλαος ἔφαλε γιὰ ὑστερνὴ φορά στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐξωμολογήθηκε, μετᾴλαβε τ' ἄχραντα μυστήρια, φίλησε τὸ χέρι τοῦ Πατριάρχῃ, κι' ἔλαβε τὴν εὐλογία του, πῆγε στὸ σπίτι του μετὰ τὴν γυναῖκα του καὶ μετὰ τὰ παιδιὰ του, εὐθυμος καὶ χαρωπός, σὰν νὰ μὴ τοῦ μέλλονταν τίποτε, ἔφαγε κόκκινα αὐγά κι' ἄρνι ψητό, κοιμήθηκε καὶ δυὸ - τρεῖς ὥρες καὶ τὸ πρωτὶ τράβηξε γιὰ τὰ σουλτανικὰ σεράγια, ὅπου τὸν περίμενε ὁ διαταγμένος χότζας νὰ τὸν τουρκέψῃ.

Ἡ τελετὴ τοῦ σουνειοῦ ἔγινε μ' ὄλην τὴν τάξῃ κι' ὅλους τοὺς κανόνες κι' ὁ Νικόλαος ὁ Πρωτοφάλης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὠνομάστηκε Μεχμέτης.

Ὁ Σουλτᾶνος τὸν ἐκάλεσε νὰ παρουσιαστῇ μπροστὰ του καὶ τὸν εὐχέθηκε νὰ ζήσῃ χρόνια πολλὰ καὶ καλὸς μουσουλμᾶνος. Τότε ὁ καινούργιος Μεχμέτης παρακάλεσε τὸν Σουλτᾶνο νὰ τὸν διορίσῃ μουεζίνῃ τῆς Ἀγιά Σοφιάς καὶ ν' ἀναιδῇ τὴν ἴδια μέρα στὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ τέσσερα τζαμιά της καὶ νὰ ἐκφωνήσῃ τὸ μουσουλμανικὸ κήρυγμα: «Ἀλλάχ ἡκμπέρ».

Ὁ Σουλτᾶνος εὐχαριστήθηκε πολὺ ἀπὸ τὴν πρόταση τοῦ ἀρχιτραγουδιστῇ του κι' ἀμέσως διατάξε νὰ μαζευτῇ τὸ μεσημέρι στὴν Ἀγιά Σοφιά ὅλος ὁ μουσουλμανικὸς λαὸς τῆς Πόλης, γιὰ ν' ἀκούσουν τὸν ἀγγελόφωνο καινούργιο μουεζίνῃ.

Στὴν διαταγμένην ὥρα ἡ Ἀγιά Σοφιά κι' οἱ πλατεῖές της, κι' οἱ δρόμοι της εἶχαν γεμίσει ἀπὸ κόσμο. Ὁ Σουλτᾶνος, καθάλλα στ' ἄλογό του μετὰ τὸν Σιεχουλισλιάμη, τὸν μέγαν βεζύρη καὶ πλήθος ἀξιωματικούς εἶταν στὴν Αὐλὴ τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησιᾶς, μιὰ φορὰ καὶ περίμενε νὰ φανῇ ἀπάνω στὸν μιναρὲ ὁ καινούργιος μουεζίνης, ὁ καινούργιος Μεχμέτης. Ὅλων τὰ μάτια εἶταν καρφωμένα στὸν πρῶτον δεξιὸν μιναρὲ, ἀπ' ὅπουθεν θὰ φαίνονταν. Τέλος, νὰ τοῦ φάνηκε!... Ὁ κόσμος ἐτέντωσε τ' αὐτιά του ν' ἀκούσῃ τὸν πολυφημισμένον ἀρχιτραγουδιστῇ τῶν σουλτανικῶν σεραγιῶν. Ὁ καινούργιος μουεζίνης ἄρχισε νὰ φάλλῃ ἀπὸ τὴν κορφὴ τοῦ μιναρὲ...

— «Ἀλλάχ ἡκμπέρ! Ἀλλάχ ἡκμπέρ! Ἀλλάχ ἡκμπέρ! Ἰσᾶ ρεσούλ - οὐλ - λάχ!»

(«Ὁ Θεὸς εἶναι μέγας! Ὁ Θεὸς εἶναι μέγας. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ!»)

Τὰ μουσουλμανικὰ πλήθη κάτω του ἐλύσσιαξαν ἀπὸ ἀγανάκτηση καὶ φώναξαν:

— Θάνατος! Θάνατος στὸν Γκιαούρ!

Κι' ὥρμησαν πολλοὶ ν' ἀναιδοῦν στὸν μιναρὲ νὰ τὸν πιάσουν,

ἀλλ' ὁ Πρωτοψάλτης Νικόλαος, εἶχε προλάβει νὰ κλείσῃ γερὰ τὴ θύρα τοῦ μιναρῆ, κι' ἀτάραχος κι' ἑτοιμος ν' ἀποθάνῃ σὰν ἀληθινὸς χριστιανὸς καὶ σὰν ἀληθινὸς Ἕλληνας, ἄρχισε νὰ ψάλλῃ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» :

— «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος».

Καὶ πρὶν οἱ Τοῦρκοι σπάσουν τὴν θύρα κι' ἀναιδοῦν γιὰ νὰ τὸν πιάσουν, ἐκεῖνος ἐπήδηξε ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ τὸν μιναρῆ καὶ τὸ πτώμα του ἔπεσε μπροστὰ στὸν Σουλτάνο!

Αἰωνία του ἡ μνήμη!

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΟΥ ΠΑΛΗΚΑΡΙΟΥ Ο ΧΑΜΟΣ

ΧΑΡΑ σιὸ νιὸ τὸν καλονιὸ καβάλλα σι' ὄριον ἄτι,
 πού γιὰ τῆς Δόξας ξεκινάει τ' ἀστραφτερὸ παλάτι.
 Στὸ δρόμο του μαῦρες στεριᾶς μὲ δράκους καὶ μὲ λάμιες
 καὶ ποταμιῶνε γάργαρα νερά, μονιὰ τοῦ χάρου.
 Σουρρίζουν βόλια ἀνίδωτα καὶ σειέται ἡ γῆς σιὸ βρόντο
 τῶν κανονιῶν καὶ πέφτουνε σωροὶ τὰ παληκάρια,
 καὶ τὰ κοράκια κρώζουνε καὶ χαμηλὰ πετᾶνε.
 Χαρὰ σιὸ νιὸ π' ἀδείλιαστος σιοῦ πόθου τ' ὄριον ἄτι,
 φτάνει καὶ κρούει περήφανος σιτῆς Δόξας τὸ παλάτι.
 Φίδι τὸ βόλι ὠρέχτηκε τοῦ μορφονιοῦ τὰ νιῶτα,
 καὶ τὰ σωριάζει ὀρμητικὰ σιὸ ρηγικὸ κατώφλι.
 Κ' ἡ πόρτα ἡ μαλαμόπορτα τρίζει, βογγάει κι' ἀνοίγει
 καὶ μύρια φῶτα — Ὀνειράτα — νὰ τὸν δεχοῦν τοῦ στέλνει
 Τῇ Δόξᾳ ὁ νιὸς παντρεύεται κ' οἱ διαλεχτοὶ γιορτάστε,
 ἀνάψτε κόκκινα κεριὰ ἀπ' τὴν κρυφὴν του φλόγα
 καὶ τραγουδώντας φέγγετε ὅθε γοργοὶ περάστε.
 Πλούσιο τὸ γαῖμα μὰ κρασὶ ξεχύνεται καὶ βάφει
 τὸ σκαλοπάτι πὺν ἀκριβὸ λαμπραίνει τὸ χρυσάφι.

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ